YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

2 päivänä huhtikuuta 2009 *

Asiassa C-83/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Thüringer Finanzgericht (Saksa) on esittänyt 28.11.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 25.2.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Glückauf Brauerei GmbH

vastaan

Hauptzollamt Erfurt,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ja G. Arestis (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.12.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Glückauf Brauerei GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt H. Deiters sekä Steuerberater ja Wirtschaftsprüfer J. Werner,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään O. Patsopoulou, S. Alexandriou ja I. Pouli,

– Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes ja C. Guerra Santos,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään W. Mölls,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/83/ETY (EYVL L 316, s. 21) 4 artiklan 2 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö Glückauf Brauerei GmbH (jäljempänä Glückauf) ja Hauptzollamt Erfurt (jäljempänä Hauptzollamt) ja joka koskee sitä, että Hauptzollamt on kieltäytynyt soveltamasta Glückaufiin olutta koskevaa alennettua valmisteveron määrää.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Direktiivin 92/83 johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan ”sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi olisi vahvistettava yhteiset määritelmät kaikille [kyseisille] tuotteille”.

4 Kyseisen direktiivin seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan, että pienten riippumattomien panimoiden valmistaman oluen ja pienten tislaamojen valmistaman etyylialkoholin osalta tarvitaan yhteisiä ratkaisuja, jotka mahdollistavat jäsenvaltioille alennettujen valmisteverojen määrien soveltamisen näihin tuotteisiin.

5 Mainitun direktiivin 17. perustelukappaleessa todetaan, että alennetut valmisteverojen määrät, joita jäsenvaltioiden annetaan soveltaa, eivät saa aiheuttaa kilpailun vääristymistä sisämarkkinoilla.

6 Direktiivin 92/83 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat soveltaa pienten riippumattomien panimoiden valmistamaan olueen alennettuja valmisteverojen määriä, jotka voidaan eriyttää kyseisten panimoiden vuosituotannon mukaan, seuraavin rajoituksin:

– alennettuja valmisteverojen määriä ei saa soveltaa yrityksiin, jotka tuottavat enemmän kuin 200 000 hehtolitraa olutta vuodessa,

– alennetut valmisteverojen määrät, jotka voivat olla valmisteveron vähimmäismäärää alhaisempia, eivät saa olla enempää kuin 50 prosenttia tavanomaista kansallista valmisteveron määrää alhaisempia.

2. Alennettuja valmisteverojen määriä sovellettaessa ’pienellä riippumattomalla panimolla’ tarkoitetaan panimoa, joka on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista ja toimii tiloissa, jotka sijaitsevat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista, eikä harjoita lisenssivalmistusta. Kahta tai useampaa pientä

panimoa, jotka toimivat yhteistyössä ja joiden yhteenlaskettu vuosituotanto on enintään 200 000 hehtolitraa, voidaan kuitenkin kohdella verotuksessa yhtenä pienenä riippumattomana panimona.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden mahdollisesti käyttöön ottamia alennettuja valmisteverojen määriä sovelletaan yhdenmukaisesti olueen, joka toimitetaan niiden alueelle muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista pienistä riippumattomista panimoista. Niiden on huolehdittava erityisesti siitä, että mistään toisesta jäsenvaltiosta tulevasta yksittäisestä toimituksesta ei kanneta suurempaa valmisteveroa kuin täysin vastaavasta kotimaisesta toimituksesta.”

Kansallinen säännöstö

7 Direktiivin 92/83 4 artikla on saatettu osaksi Saksan oikeutta 21.12.1992 annetun olutverolain (Biersteuergesetz; BGBl. 1992 I, s. 2150; jäljempänä BierStG) 2 §:llä, jossa säädetään seuraavaa:

”– –

2. Edellä 1 momentista poiketen riippumattomien panimoiden, joiden kokonaistuotanto on enintään 200 000 hehtolitraa olutta vuodessa, valmistamaan olueen sovellettava valmisteveron määrä laskee 1 000:n erissä jokaista 1 000:ta hehtolitraa kohti – –

3. Riippumattomaksi panimoksi on katsottava panimo, joka on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista ja joka toimii tiloissa, jotka sijaitsevat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista, eikä harjoita oluen lisenssivalmistusta. – –

4. Yhteistyössä toimivia pieniä panimoita, joiden yhteenlaskettu vuosituotanto ei ylitä 200 000:ta hehtolitraa, voidaan pitää alennetun veron soveltamisen kannalta yhtenä panimona.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 Glückauf, joka on valinnut yhtiömuodokseen rajavastuuyhtiön, harjoittaa panimotoimintaa. Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että Glückaufin oluen vuosituotanto ei ylitä 200 000:ta hehtolitraa.

9 Vuonna 2005 Glückaufin osuuksia omistivat muun muassa Menz Beratungs- und Beteiligungs GmbH (jäljempänä Menz), joka on Itävallan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kolmen prosentin suuruisella osuudella ja Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö Innstadt Brauerei AG (jäljempänä Innstadt) pääosakkaana 48 prosentin suuruisella osuudella. Näin ollen kyseiset kaksi yhtiötä omistivat yhdessä 51 prosenttia Glückaufin osuuksista.

10 Lisäksi Innstadtin osakkeenomistajia olivat muun muassa Ottakringer Brauerei AG (jäljempänä Ottakringer), joka on Itävallan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, 49

prosentin osuudella sekä Menz 30,7 prosentin osuudella. S. Menz oli samanaikaisesti sekä Ottakringerin hallituksen puheenjohtaja että Menzin johtajana toimiva osakas.

11 Ottakringerin emoyhtiönä ja enemmistöosakkaana oli Itävallan oikeuden mukaan perustettu yhtiö Getränke Holding AG. Noin 81 prosenttia viimeksi mainitun osakkeista omisti Wenckheimin perhe (noin 65 prosenttia) ja Menzin perhe (noin 16 prosenttia). Ottakringerin yhtiöjärjestyksessä määrättiin, että siinä tapauksessa, että kahden hallituksen jäsenen, eli C. Wenckheimin ja S. Menzin, äänet menevät tasan, hallituksen puheenjohtajan, eli S. Menzin, ääni oli ratkaiseva.

12 Ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen mukaan Innstadt oli sisällytetty osakkuusyrityksenä Ottakringerin konsernitilinpäätökseen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) ja Itävallan kauppalain (Handelsgesetzbuch) mukaisesti, ja Innstadtin mainittiin puolestaan omistavan Glückaufia 48 prosentin osuudella.

13 Sinä ajanjaksona, josta pääasiassa on kyse, Innstadt ja Ottakringer, joiden yhteinen oluen vuosituotanto ylitti 200 000 hehtolitraa, eivät toimineet markkinoilla yhdessä Glückaufin kanssa. Panimoiden välillä ei ollut hinta-, vuokra- tai voitonjakosopimuksia. Ne myös toimivat kiistatta eri alueellisilla markkinoilla, ja niiden asiakaskunta ja juomavalikoima olivat erilaiset. Kyseiset yritykset eivät toteuttaneet yhtäkään yhteistä mainoskampanjaa.

14 Hauptzollamt piti aluksi Glückaufia Innstadtiin ja Ottakringeriin nähden itsenäisenä panimona ja sovelsi siihen BierStG:n 2 §:n 2 momentin mukaisesti alennettua oluen valmisteveron määrää. Saatuaan tietää, että Menz oli vuodesta 2001 alkaen omistanut kolme prosenttia Glückaufin osuuksista, Hauptzollamt kuitenkin katsoi, että Glückauf

oli taloudellisesti riippuvainen Ottakringeristä, ja vaati tekemällään oikaisupäätöksellä Glückaufia maksamaan alennettujen valmisteverojen määrien ja normaalien valmisteverojen määrien välisen erotuksen.

15 Glückauf teki oikaisuvaatimuksen, joka ei menestynyt, minkä jälkeen se nosti edellä mainitusta oikaisupäätöksestä kanteen Thüringer Finanzgerichtissä. Glückauf väitti, että taloudellista riippumattomuutta koskevaa kriteeriä oli arvioitava siten, että otetaan huomioon direktiivin 92/83 tavoite ja asianomaisten yhtiöiden käyttäytyminen markkinoilla. Glückaufin mukaan taloudellisen riippuvuuden olemassaolo voidaan käsiteltävänä olevassa asiassa todeta ainoastaan, jos yritykset, joita yhdistää toisiinsa se, että kolmas osapuoli omistaa molempia, esiintyvät ja käyttäytyvät markkinoilla yhden yksittäisen yrityksen tapaan.

16 Thüringer Finanzgericht nostaa esille kysymyksen siitä, onko se, että Hauptzollamt on kieltäytynyt soveltamasta BierStG:n 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua alennettua valmisteveron määrää, direktiivin 92/83 4 artiklan mukaista. Kyseisen tuomioistuimen mukaan yhdelläkään Glückaufin osakkaista ei ole suoraan äänioikeutettujen osuuksien enemmistöä tai sopimuksiin perustuvaa mahdollisuutta käyttää määräysvaltaa kyseisessä yrityksessä. Se oletettu riippuvuussuhde, johon Hauptzollamt on vedonnut, perustuu ainoastaan kolmannen osapuolen omistukseen mainitussa yrityksessä, joten riidan kohteena nyt esillä olevassa asiassa on ainoastaan taloudellisen riippumattomuuden edellytys.

17 Kansallinen tuomioistuin pohtii, noudatetaanko kyseistä kriteeriä tilanteessa, jossa on kyse henkilökytkennöistä, joihin ei liity suoraa omistussuhdetta ja jotka antavat kolmannelle osapuolelle mahdollisuuden vaikuttaa panimon päätöksentekoon. Kansallinen tuomioistuin toteaa tältä osin, ettei sellainen tulkinta riippumattomuuden käsitteestä, joka rajataan ainoastaan panimoiden markkinakäyttäytymisen arviointiin, ole välttämättä riittävä. Kansallinen tuomioistuin huomauttaa, että koska eri panimoiden väliset riippuvuussuhteet voivat aiheutua taloudellisten rakenteiden lisäksi oikeudellisista rakenteista, on aiheellista tarkastella oikeudellista riippumattomuutta ja taloudellista riippumattomuutta koskevien edellytysten kumulatiivista vaikutusta.

18 Thüringer Finanzgericht on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – direktiivin 92/83/ETY 4 artiklan 1 kohdassa alennettujen valmisteverojen määrien soveltamiselle säädetyt oikeudellisen ja taloudellisen riippumattomuuden kriteerit ymmärrettävä direktiivin johdanto-osan perustelukappaleet huomioon ottaen siten, että muutoin oikeudellisesti riippumattomien panimoiden välillä on katsottava olevan taloudellinen riippuvuussuhde ainoastaan silloin, kun kyseiset panimot eivät voi toimia kilpailijoina markkinoilla vaikuttamatta toistensa liiketoimintaan, vai riittääkö jo tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa panimoiden liiketoimintaan siihen, ettei riippumattomuuden edellytys enää täyty?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

19 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään, onko oluen alennetun valmisteveron määrän soveltamiseen liittyvää, direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa säädettyä edellytystä siitä, että panimon on oltava oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista, tulkittava siten, että kriteerillä, joka koskee oikeudellisesti keskenään riippumattomien panimoiden taloudellista riippumattomuutta, viitataan yksinomaan kyseisten panimoiden markkinakäyttäytymiseen, vai jääkö kyseinen kriteeri täyttymättä tilanteessa, jossa tietyllä henkilöllä on mahdollisuus tosiasiallisesti vaikuttaa mainittujen panimoiden liiketoimiin.

20 Esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi on tarkasteltava direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua, muista panimoista oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattoman panimon käsitettä.

21 Tältä osin on aluksi muistettava, että direktiivin 92/83 kolmannesta perustelukappaleesta ja direktiivin otsikosta käy ilmi, että direktiivin tavoitteena on sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi vahvistaa yhteiset määritelmät kaikille kyseisille tuotteille osana alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamiseen liittyvää politiikkaa. Direktiivin yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi tämän direktiivin käsitteitä on tulkittava itsenäisesti siten, että tulkinnassa otetaan huomioon kyseessä olevien säännösten sanamuoto ja direktiivillä tavoitellut päämäärät (ks. vastaavasti asia C-389/02, Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, tuomio 1.4.2004, Kok., s. I-3537, 19 kohta ja asia C-495/04, Smits-Koolhoven, tuomio 30.3.2006, Kok., s. I-3129, 17 kohta).

22 Direktiivin 92/83 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat soveltaa alennettuja valmisteverojen määriä sellaisten pienten riippumattomien panimoiden valmistamaan olueen, jotka eivät tuota enempää kuin 200 000 hehtolitraa olutta vuodessa, kunhan kyseiset alennetut määrät eivät ole enempää kuin 50 prosenttia tavanomaista kansallista valmisteveron määrää alhaisempia.

23 Mainitun 4 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että pienellä riippumattomalla panimolla tarkoitetaan panimoa, joka on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista ja joka toimii tiloissa, jotka sijaitsevat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista, eikä harjoita lisenssivalmistusta. Kyseisessä säännöksessä todetaan myös, että kahta tai useampaa pientä panimoa, jotka toimivat yhteistyössä ja joiden yhteenlaskettu vuosituotanto on enintään 200 000 hehtolitraa, voidaan kohdella verotuksessa yhtenä pienenä riippumattomana panimona.

24 Direktiivin 92/83 4 artiklan sanamuodosta ilmenee näin ollen, että jotta panimon hyväksi voitaisiin soveltaa oluen alennettua valmisteveron määrää, sen on täytettävä

kaksi edellytystä, eli määrällinen edellytys, joka liittyy sen vuosittaisen oluttuotannon enimmäismäärään, ja laadullinen edellytys, joka liittyy sen riippumattomuuteen suhteessa muihin panimoihin.

25 Direktiivin 92/83 7. ja 17. perustelukappaleen mukaan direktiivin tarkoituksena on löytää pienten riippumattomien panimoiden valmistaman oluen osalta yhteisiä ratkaisuja, jotka mahdollistavat jäsenvaltioille alennettujen valmisteverojen määrien soveltamisen näihin tuotteisiin, välttäen kuitenkin sen, että kyseiset alennetut määrät johtaisivat kilpailun vääristymiseen sisämarkkinoilla.

26 Tästä seuraa, että direktiivin 92/83 pyrkimyksenä on välttää se, että tällaiseen alennettuun valmisteveron määrään perustuva etu myönnettäisiin sellaisille panimoille, joiden koko ja tuotantokapasiteetti voisivat merkitä sitä, että sisämarkkinoilla syntyisi tällöin vääristymiä. Näin ollen kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädettyjen, oikeudellista riippumattomuutta ja taloudellista riippumattomuutta koskevien kriteerien tarkoituksena on varmistaa se, että kaikki panimoiden välisen taloudellisen tai oikeudellisen riippuvuuden muodot johtavat siihen, ettei oluen alennettuun valmisteveron määrään perustuvaa veroetua sovelleta.

27 Kun otetaan huomioon direktiivin 92/83 tavoite, kyseisessä säännöksessä edellytetään näin ollen, että pienpanimot, joiden oluen vuosituotanto on enintään 200 000 hehtolitraa, ovat tosiasiallisesti riippumattomia muista panimoista sekä niiden oikeudellisen ja taloudellisen rakenteen puolesta että niiden tuotantorakenteen puolesta, eli ne toimivat tiloissa, jotka sijaitsevat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista, eivätkä harjoita lisenssivalmistusta.

28 Tässä yhteydessä direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu käsite ”panimo, joka on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista”, merkitsee sitä, että on tarkistettava, onko asianomaisten panimoiden välillä olemassa oikeudellinen riippuvuussuhde esimerkiksi panimoiden johdon tasolla tai yhtiöosuuksien tai äänioikeuksien hallinnan tasolla, taikka sellaista taloudellista riippuvuussuhdetta, joka

olisi omiaan vaikuttamaan mainittujen panimoiden kykyyn tehdä riippumattomia liiketoimintaa koskevia päätöksiä.

29 Lisäksi on todettava, että riippumattomuutta koskevan kriteerin tarkoituksena on varmistaa se, että kyseinen alennettu valmisteveron määrä koituu todella sellaisten panimoiden eduksi, joiden kokoa voidaan pitää niiden kannalta epäedullisena, eikä sellaisten panimoiden eduksi, jotka ovat osa konsernia. Jotta tässä tilanteessa voitaisiin direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdan soveltamisen piiriin ottaa ainoastaan sellaiset panimot, jotka todella ovat oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomia, on varmistuttava siitä, ettei riippumattomuutta koskevaa edellytystä kierretä puhtaasti muodollisilla perusteilla ja muun muassa sellaisten riippumattomiksi väitettyjen pienpanimoiden välisillä oikeudellisilla rakennelmilla, jotka todellisuudessa muodostavat taloudellisen konsernin, jonka tuotanto ylittää direktiivin 92/83 4 artiklassa vahvistetut rajat (ks. analogisesti asia C-91/01, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-4355, 50 kohta).

30 Kansallinen tuomioistuin lähtee pääasiassa siitä olettamuksesta, että Glückauf on oikeudellisesti riippumaton suhteessa muihin panimoihin ja muun muassa Innstadtiin, Ottakringeriin ja Menziin nähden. Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, perustuuko taloudellisen riippumattomuuden kriteerin arviointi yksinomaan sen arvioimiseen, miten asianomaiset panimot tosiasiallisesti käyttäytyvät markkinoilla, vai voiko päinvastoin se, että sama henkilö voi vaikuttaa mainittujen panimoiden liiketoimintaan, riittää johtopäätökseen siitä, ettei kyseistä taloudellista kriteeriä ole noudatettu.

31 Tältä osin on todettava, kuten tämän tuomion 28 kohdasta ilmenee ja kuten komissio on kirjallisissa huomautuksissaan korostanut, että direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla taloudellisen riippumattomuuden kriteerillä viitataan asianomaisen panimon kykyyn tehdä liiketoimintaa koskevia päätöksiä muista riippumattomana.

32 Kansallinen tuomioistuin täsmentää pääasiassa, että S. Menz, joka on johtavassa asemassa niin Ottakringerissä kuin Menzissäkin, kykenee vaikuttamaan Glückaufin liiketoimintaan Innstadtin, Ottakringerin ja Menzin välityksellä. Kyseinen tuomiois-

tuin nimittäin toteaa, että kun otetaan huomioon kyseisten eri panimoiden omistusrakenne ja Ottakringerin äänioikeuksia koskeva järjestelmä, voidaan todeta, että vaikka Menz ei suoraan omistakaan Glückaufia, hänellä on tosiasiallisesti mahdollisuus vaikuttaa Glückaufin liiketoimintaan ja hän voi ohjata Glückaufin, Innstadtin ja Ottakringerin intressejä ja päätöksentekoa samaan suuntaan.

33 Sellainen tilanne, josta on kyse pääasiassa ja jolle on ominaista se, että eri panimoiden välillä on rakenteellisia sidoksia omistussuhteiden ja äänioikeuksien osalta ja joka johtaa siihen, että sama henkilö, joka toimii johtotehtävissä useissa asianomaisista panimoista, kykenee – riippumatta siitä, miten hän tosiasiallisesti toimii – vaikuttamaan kyseisten panimoiden liiketoimintaa koskeviin päätöksiin, merkitsee sitä, ettei kyseisten panimoiden voida katsoa olevan direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla taloudellisesti riippumattomia toisistaan.

34 Kun tässä tilanteessa otetaan huomioon se, että kansallisen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan Innstadt ja Ottakringer tuottavat yli 200 000 hehtolitraa olutta vuodessa, se, että Glückaufin hyväksi sovellettaisiin oluen alennetun valmisteveron määrää, merkitsisi mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetyn, oluen vuosituotannon määrää koskevan edellytyksen noudattamatta jättämistä.

35 Niiltä osin kuin on kyse siitä, mikä mahdollinen merkitys asianomaisten panimoiden markkinakäyttäytymisellä on sen määrittämisessä, ovatko ne taloudellisesti riippumattomia, on vielä todettava yhtäältä, että direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohdassa viitataan panimoiden oikeudelliseen ja taloudelliseen rakenteeseen viittaamatta nimenomaisesti niiden markkinakäyttäytymiseen. Toisaalta on todettava, kuten komissio huomauttaa, että sen perusteella, että pääasiassa kyseessä olevat panimot toimivat toisistaan erillisillä markkinoilla toisistaan erillisillä tuotevalikoimilla, ei voida katsoa, että mainitut panimot olisivat toisiinsa nähden taloudellisesti riippumattomia, koska tällainen tilanne voi nimittäin olla päinvastoin osoitus konsernin tasolla päätetystä tarkoituksellisesta strategiasta, jolla pyritään välttämään kilpailu konsernin sisällä tai lieventämään sitä.

36 Edellä esitetty huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 92/83 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tilanne, jolle on ominaista rakenteellisten sidosten olemassaolo omistussuhteiden ja äänioikeuksien osalta ja joka johtaa siihen, että sama henkilö, joka toimii johtotehtävissä useissa asianomaisista panimoista, kykenee – riippumatta siitä, miten hän tosiasiallisesti toimii – vaikuttamaan kyseisten panimoiden liiketoimintaa koskeviin päätöksiin, merkitsee sitä, ettei kyseisten panimoiden voida katsoa olevan taloudellisesti riippumattomia toisistaan.

Oikeudenkäyntikulut

37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/83/ETY 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tilanne, jolle on ominaista rakenteellisten sidosten olemassaolo omistussuhteiden ja äänioikeuksien osalta ja joka johtaa siihen, että sama henkilö, joka toimii johtotehtävissä useissa asianomaisista panimoista, kykenee – riippumatta siitä, miten hän tosiasiallisesti toimii – vaikuttamaan kyseisten panimoiden liiketoimintaa koskeviin päätöksiin, merkitsee sitä, ettei kyseisten panimoiden voida katsoa olevan taloudellisesti riippumattomia toisistaan.

Allekirjoitukset